

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

529. meddelelse. 3. marts 1955.

A. Forsøgsresultater.

Forsøg med havresorter 1949—54.

Ved statens forsøgsstationer er der i 1953 og 1954 gennemført forsøg med 3 nye sorter, der er sammenlignet med 4 af de sorter, som er omtalt i 496. meddelelse.

Forsøgene på *agerjord* er udført på lerjord ved Lyngby, Aakirkeby, Tystofte, Abed, Blangstedgaard, Askov og Ødum og på sandjord ved Jydevad, Lundgaard, Studsgaard, Borris og Tylstrup. Desuden er en del af sorterne afprøvet på *marsk* ved Højer, på *lavmose* ved Fossevangen (1953) samt på *højmose*, St. Vildmose. Disse forsøg er opført for sig.

Gennemsnitsresultaterne af forsøgene på *agerjord* er anført i tabel 1., medens udbyttet af kærne ved de enkelte forsøgssteder findes opført i bilaget. Resultaterne for de 3 sorter, der kun er afprøvet i 2 år, er omregnet i forhold til gennemsnittet af de 4 sorter, som har været i forsøg 1949—54.

Tabel 1. Forsøg på *agerjord*.

	hkg pr. ha		Forholdstal		Leje- til- bøjeligh. ¹⁾	Strå- læng- de, cm	pct. skal	mg pr. korn	g pr. liter	Mod- nings- dato
	kærne	halm	kærne	halm						
1949—54, 68 forsøg.										
Pajbjerg Rex A	43.1	52.4	101	101	3.4	103	25.4	33.9	521	¹⁰ / ₈
Borris Opus II.	42.4	51.8	100	100	3.6	104	25.8	32.5	513	¹¹ / ₈
Svaløf Stål A...	42.3	51.3	100	99	2.6	104	25.4	34.9	522	⁹ / ₈
Svaløf Ørn E...	42.0	51.9	99	100	3.7	105	25.4	32.5	515	¹⁰ / ₈
1953—54, 24 forsøg.										
Abed 636.....	45.4	53.6	107	103	2.1	103	28.5	36.8	541	¹⁰ / ₈
Trifolium 52/1	42.2	52.5	99	101	3.5	105	26.9	33.1	528	¹¹ / ₈
Tammisto Sisu	42.1	53.1	99	103	3.1	108	25.6	31.8	510	⁹ / ₈

¹⁾ 0 = helt stående, 10 = helt liggende.

Af de sorter, der har været med i 6 års forsøg, står Pajbjerg Rex A højest i udbytte med 43,1 hkg kærne pr. ha efterfulgt af Borris Opus II og Svaløf Stål A, der har givet omtrent samme udbytte, 42,4 og 42,3 hkg kærne pr. ha, eller 2 pct. mindre end Pajbjerg Rex A. Svaløf Ørn E er lavestydende med 42,0 hkg kærne pr. ha. I 2 års forsøg har Abed 636 givet 45,4 hkg kærne pr. ha eller 7 pct. mere end gennemsnittet af de 4 sorter, der har været med i alle forsøg, medens de følgende, Trifolium og Tammisto Sisu, med omtrent ens kærneudbytte, henholdsvis 42,2 og 42,1 hkg pr. ha, har givet 1 pct. mindre.

Resultaterne af forsøgene på de specielle jordbundstyper, marsk samt lav- og højmose, fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Forsøg på marsk, lavmose og højmose.

	Marsk		Fht. kærne	Lavmose		Fht. kærne	Højmose		Fht. kærne	Leje- til- bøje- ligh. ¹⁾
	hkg pr. ha kærne	halm		hkg pr. ha kærne	halm		hkg pr. ha kærne	halm		
1949—54.										
Pajbjerg Rex										
A.....	44.2	54.8	101	—	—	—	—	—	—	3.6
Svaløf Stå A	43.6	53.5	100	33.5	47.9	99	34.2	53.6	99	2.6
Abed Palu.	43.1	54.7	99	34.0	50.2	101	35.0	54.4	101	1.3
1951—54.										
Pajbjerg										
Regent...	44.2	54.8	101	34.9	49.9	103	33.3	51.2	96	3.0
1953—54.										
Abed 636 ..	46.5	55.2	107	36.9	50.3	109	35.0	54.9	101	2.1
Tammisto										
Sisu.....	42.4	52.2	97	33.6	54.2	99	32.6	54.4	94	2.5

¹⁾ 0 = helt stående, 10 = helt liggende.

På marsk har Abed 636 været højestydende med 46,5 hkg kærne pr. ha efterfulgt af de to pajbjergsorter, Rex A og Regent, der begge har givet samme kærneudbytte, 44,2 hkg pr. ha. Abed 636 ligger ligeledes i spidsen på lavmose og Pajbjerg Regent på andenpladsen. På højmose står Abed 636 og Abed Palu lige med 35,0 hkg kærne pr. ha, og herefter følger Svaløf Stå A, der har givet 0,8 hkg kærne mindre. Tammisto Sisu har givet lavest kærneudbytte under alle forhold.

Beskrivelse af de enkelte sorter.

Pajbjerg Rex A (Mansholts Binder × Svaløf Ørn) gav højest kærneudbytte i 6 års forsøg på agerjord og marsk. Den er noget uensartet af type. Kærnen er ret stor, hvidgul, ret tyndskallet. Rumvægten er middelhøj. Sorten har ret stivt strå og er middeltidlig.

Borris Opus II (udvalgt af Borris Stand) er kun prøvet på agerjord, hvor den gav middelhøjt kærneudbytte. Sorten har ret stærkt udspærrede topgrene og fine småaks. Kærnen er hvidgul, ret lille med middelhøj skalprocent. Rumvægten er middelhøj. Sorten er omtrent middeltidlig og ret stivstrået.

Svaløf Stå A (Svaløf Ørn × Svaløf Stjerne) (i Sverige »Solhavre«) gav middeldudbytte af kærne på agerjord og marsk og omtrent middel på lav- og højmose. Den har stærkt udspærrede topgrene og store småaks. Kærnen er hvidgul, stor, ret tyndskallet. Rumvægten er middelhøj. Sorten er middeltidlig og stivstrået.

Svaløf Ørn E (Svaløf Sejr × v. Lochow's Gelbe) har kun været med i forsøg på agerjord og har her givet omtrent middelhøjt kærneudbytte. Kærnen er hvidgul, ret lille og ret tyndskallet. Rumvægten knap middel. Sorten er middeltidlig og ret stivstrået.

Abed Palu (Svaløf Ørn × Abed Minor), der kun er prøvet på marsk, lav- og højmose, har på begge mosetyper givet over middeldudbytte af kærne og omtrent middel på marsk. Kærnen er hvidgul,

middelstor, med lidt over middel skalprocent og høj rumvægt. Sorten er meget stivstrået.

Pajbjerg Regent (Mansholts Binder $\times$ Svaløf Ørn) har også kun været i forsøg på marsk og mose. Udbyttet af kærne var lidt over middel på marsk, ret højt på lavmose, men lavt på højmose. Kærnen er middelstor og ret tyndskallet. Rumvægten er middel. Sorten er midteldtidig, kort og stivstrået.

De tre følgende sorter har kun været afprøvet i hovedforsøgene i 1953 og 1954.

Abed 636 (Abed Minor $\times$ Abed 30) har været med i forsøg på såvel agerjord som marsk, lav- og højmose. Den gav højest kærneudbytte på agerjord, marsk og lavmose og på højmose samme udbytte som Abed Palu. Ret udspærret top. Sorten er halmrig. Kærnestørrelsen og rumvægten høj. Kærnen har ret tyk skal. Sorten er midteldtidig og den mest stivstråede af samtlige på agerjord prøvede sorter. (Ikke i handelen).

Trifolium 52/1 (udvalgt af Bøtø) gav på agerjord knap middeludbytte af kærne. Den er noget uensartet af type og har ret stærkt udspærret top. Kærnen er hvidgul, knap middelstor. Skalprocenten er godt middel og rumvægten ret høj. Sorten modner et par dage senere end Svaløf Stål og er ret stivstrået.

Tammisto Sisuv (Vasa $\times$ sort havre, Tammisto 02272), der har været i forsøg på alle jordbundstyper, gav på agerjord og lavmose knapt middel kærneudbytte. På marsk og navnlig på højmose er udbyttet lavt. Den har ret små, hvidgule kærner (2—3 pct. gule) med knap middelhøj skalprocent. Rumvægten er lidt under middel. Sorten har det længste strå af de prøvede sorter, men det er ret stivt. Den er i tidlighed som Stål A.

I orienterende forsøg i 1953 og 1954 ved Lynghby, Tystofte, Aarslev, Borris og Tylstrup (1954) er en række nye sorter sammenlignet med Svaløf Stål og Borris Opus II.

Resultaterne fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Orienterende forsøg med nye havresorter.

	Antal forsøg	hkg pr. ha		Forholdstal		Leje-til-bøjeligh. ¹⁾	Strå-længde, cm	pct. skal	Modningsdato
		kærne	halm	kærne	halm				
1953—54.									
Borris Opus II	9	47.0	56.8	102	105	5.5	107	25.1	11/8
Svaløf Stål A.	9	46.8	54.8	102	101	3.9	107	24.0	9/8
Marne	9	46.0	51.8	100	96	5.6	103	26.2	9/8
Mansholts Major	9	45.5	51.1	99	95	5.5	103	23.8	8/8
Svaløf Blixt	9	44.9	55.3	98	102	5.7	112	24.2	9/8
1954.									
Abed Palu	5	47.9	53.1	104	98	2.8	99	25.3	10/8

¹⁾ 0 = helt stående, 10 = helt liggende.

At disse indgår fra 1955 Marne fra Holland i de ordinære forsøg på agerjord, marsk og mose, og Abed Palu afprøves yderligere i hovedforsøgene på agerjord.

Bilag til 529. meddelelse.

Sortsforsøg med havre på agerjord 1949—54.
hkg kærne pr. ha og forholdstal¹⁾).

	Gennem- snit	Aa- kirke- by	Lyng- by	Tys- tofte	Abed	Blang- sted- gaard	Askov	Ødum ²⁾	Jynde- vad	Lund- gaard	Studs- gaard	Borris	Tyl- strup
1949—54.													
Pajbjerg Rex A.....	43.1	47.4	47.6	47.7	47.5	55.0	49.7	49.0	31.1	35.1	29.5	45.2	36.0
Borris Opus II.....	42.4	46.4	47.1	46.4	46.3	54.2	49.0	50.3	30.8	34.5	29.7	43.9	35.9
Svaløf Stål A.....	42.3	45.5	46.6	46.5	46.7	54.9	49.0	50.8	30.2	33.9	29.6	44.9	35.0
Svaløf Ørn E.....	42.0	46.2	47.8	45.4	46.2	52.6	48.8	49.1	30.5	34.3	29.5	44.1	34.9
1953—54.													
Abed 636.....	45.4	46.0	48.0	49.0	50.8	58.9	54.5	51.9	32.5	35.9	31.7	50.3	39.5
Trifolium 52/1.....	42.2	47.3	45.7	46.7	46.9	53.1	48.5	49.0	30.8	34.6	29.8	43.6	35.0
Tammisto Sisu.....	42.1	46.6	46.2	44.0	45.8	53.3	48.3	51.5	31.6	34.1	30.3	46.1	34.0
1949—54.													
Pajbjerg Rex A.....	101	102	101	103	102	101	101	98	101	102	100	102	101
Borris Opus II.....	100	100	100	100	99	100	100	101	100	100	100	99	101
Svaløf Stål A.....	100	98	99	100	100	101	100	102	98	99	100	101	99
Svaløf Ørn E.....	99	100	101	98	99	97	99	98	99	100	100	99	98
1953—54.													
Abed 636.....	107	99	101	105	109	109	111	104	106	104	107	113	111
Trifolium 52/1.....	99	102	97	100	100	98	99	98	100	101	101	98	99
Tammisto Sisu.....	99	101	98	95	98	98	98	103	103	99	102	104	96

¹⁾ Gennemsnit for de første 4 sorter = 100.

²⁾ Kun 1953—54.